

Otázka: Finanční trh a finanční instituce

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): andy.232

Finanční trh a finanční instituce

- bankovní soustava
- měna, peníze
- nemovitosti, cenné papíry, akcie
- mezinárodní měnový fond a světová banka

Bankovní soustava

=soustava finančních institucí, jež se zabývají bankovními operacemi

Česká národní banka

- sídlo Nám. Republiky, 3. největší objekt v Praze
- státní instituce, zřízena vládou; pečuje o stabilitu měny; snižuje a zvyšuje množství peněz na trhu - prodává nebo nakupuje státní obligace
- žádné zprostředkovatelské služby
- pouze politika financí-nevýdělečná
- dohlíží na finanční úřady
- emisní funkce (jako jediná banka v zemi má právo vysílat nové peníze a staré stahovat z oběhu)
- operuje se státními cennými papíry
- v čele - bankovní rada, v čele rady Guvernér - Miroslav Singer (apolitická fce)

úkoly:

- 1) regulace nabídky peněz
- 2) podmínky pro poskytování úvěrů

Nástroje :

- a) změny ve výši minimálních rezerv- pokud se minimální mzda zvýší, peníze na trhu se sníží
→ regulace nabídky peněz

b) nákup a prodej státních obligací – při koupi obligací peníze investovány státu → snížení peněz na trhu (pouze zmizeli z účtů)

c) změna diskontní sazby – výše úroku centrální banky na půjčky komerčním bankám

3) dozor nad komerčními bankami

4) výsadní právo vydávání oběživa

5) finanční operace vlády

6) měnové kurzy

7) správa měnových rezerv, pod bankou zlatý poklad v podobě zlatých cihlíček

Komerční banky

- soukromé subjekty podnikající za účelem dosažení zisku
- úvěry – dlouhodobé a krátkodobé (hypoteky, ruci se nemovitostmi...)
- akciové společnosti
- např. ČSOB, KB, ČESKÁ SPOŘITELNA

operace

1) *aktivní* – peníze jdou ven z banky → poskytování úvěrů

2) *pasivní* – přijímání vkladů

3) *zprostředkovatelské služby*– převody, trvalé příkazy, internetové bankovníctví,

vedení účtů (běžný, termínový- spořicí), směnářenské služby, platební karty (debetní- peníze které jsme vložili, kreditní- půjčování si peněz)

Měna

Měna – peněžní soustava, která je používána a zákonně upravena na území určitého státu

Měnový kurz- vzájemný poměr, v jakém se dvě měny navzájem směňují

-zlatý standard- volná směnitelnost zlato za peníze

- 1929 – krach na NY burze, 1. globální krize, 1931-32 zasáhlo ČR, konec volné směnitelnosti

- 1945 zúčtovací měna dolar

- 70. léta 20. stol- dolar problémy, souvisí s ropnou krizí

- 1999- konkurence pro dolar, zakládá se eurozóna, vzniká euro

- současné kurzy určovány poptávkou a nabídkou na devizových trzích (trh, na kterém se obchoduje s bezhotovostní formou cizích peněz)

- konvertibilita měny – volná směnitelnost

- Evropská měnová unie – nahrazení národních měn států EU jednotnou měnou – eurem

- peníze- zvláštní druh zboží (→poptávka x nabídka)

směna

1) naturální (pravěk - jídlo za nástroj)

2) peněžní - zbožové- plátno z toho plat

- u nás byly plátěné šátky

- drahé kovy - valounky (nepravidelný tvar)

- hřivny (váhová jednotka 250 g)

- mince

- bankovky

- elektronické peníze

Funkce peněz:

1)*Prostředek směny*- schopnost zprostředkovat směnné akty

2)*Peníze jako zúčtovací jednotka*-míra hodnot, mění se; udávají hodnotu zboží

3)*Jako uchovatel hodnot* - nákup mohu odložit na budoucnost (pozor na inflaci)

Formy peněz:

1) plnohodnotné- hodnota založena na hodnotě mincovního kovu, z něhož jsou raženy (měď, zlato,...)

2) neplnohodnotné- bankovky mince, nelze směnit za zlato (období kdy šlo - zlatý standart)

- tzv. nucený oběh

Vlastnosti:

- nulová elasticita výroby a substituce- nesmíme si je sami vyrobit a jsou nenahraditelné

- dokonalá likvidace- při směnné transakce nevznikají náklady

Nemovitosti, cenné papíry, akcie

- cenný papír- listina představující nárok vlastníka vůči tomu, kdo kdo cenný papír vystavil

Dělení: -úrokové (dluhopisy, obligace)

- výnosové (akcie)

- neúročené (šeky, losy)

Podle vystavitele: státní, komunální, soukromé

- dluhopisy (obligace)- pevně stanovená doba splatnosti + výnos
- akcie- opravňuje vlastníka vykonávat práva společníka akciové společnosti a mít podíl na zisku
- směnky - představuje písemný dlužnický závazek
- šeky - vlastník účtu přikazuje bance vyplatit uvedené osobě určitou částku

- cenné papíry obchodovatelné na burze: a) burza cenných papírů
- b) burza komoditní
- c) burza lodního prostoru

- v ČR- Burza cenných papírů Praha

Mezinárodní měnový fond a světová banka

-mezinárodní měnový systém - souhrn vzájemných vazeb mezi měnami a měnovými systémy jednotlivých států

- **stabilita** zajištěna Mezinárodním měnovým fondem

Mezinárodní měnový fond - usnadňuje mezinárodní měnovou spolupráci, podporuje stabilitu směnných kurzů a prostřednictvím půjček podporuje státy, jež zažívají hospodářské potíže

Světová banka- vypracovávání ekonomických analýz, zajišťuje finanční a technickou pomoc

rozvíjejícím se zemím s cílem snížit chudobu a zlepšit životní podmínky

- obě organizace ustanoveny 1944 v USA